

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... ๗๕/๖๕๕๖
วันที่..... ๖๕ ส.ค.๕๖
เวลา..... ๑๓.๕๐ น.

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน คูสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ร่างพระราชบัญญัติ
 ๒. บันทึกหลักการและเหตุผล
 ๓. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ข้าพเจ้ากับคณะขอเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผลและบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบกันมา เพื่อให้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๑๑๐/๑๓, ๒๕๕๕
วันที่ ๒๗, ๒๘, ๒๙ เวลา ๑๐.๓๐ น.

๑. ผู้เสนอ
(นายจุมพฏ บุญใหญ่)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๔๒

กลุ่มงานบริหารทั่วไป	สำนักงานการประชุม
รับที่ ๑๓๕ / ๒๕๕๖	
วันที่ ๑๕ ส.ค. ๕๖	เวลา ๑๔.๐๐ น.
ส่งกลุ่มงาน พ.ร.บ.๑๓๕ / ๒๕๕๖	ดำเนินการ

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒

รับที่ ๓๗ / ๒๕๕๖
วันที่ ๑๕ ส.ค. ๕๖ เวลา ๑๔.๐๕ น.

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ.

๒. สม ทรัพย์ 149
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ประชาธิปัตย์
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ✓

๔. จกวัชร
(จกวัชร)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ประชาธิปัตย์
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๕๐๖ ✓

๖. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ปชว.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... 165 ✓

๘. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ปชว.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๕๗ ✓

๑๐. ปรีดี พนมยงค์
(น.ส. ปรีดี พนมยงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ประชาธิปัตย์
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๒๐๒ ✓

๓. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ประชาธิปัตย์
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๘1 ✓

๕. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค.....
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๕๘ ✓

๗. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... 171 ✓

๙. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อแผ่นดิน
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... 133 ✓

๑๑. สม ทรัพย์
(สม ทรัพย์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ปชว.
หมายเลขประจำตัวสมาชิก..... ๒19 ✓

ม.ล. ทรัพย์
ผู้เสนอร่าง

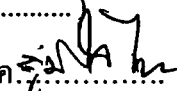
ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ พ.ศ.

นาง

พริ้ง นรณรงค์

๑๒.

(นางสาว ปัทมาภรณ์ นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 342 ✓

๑๔.

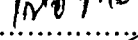
(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 983 ✓

๑๖.

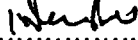
(นางสาว โฉมฉาย นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 251 ✓

๑๘.

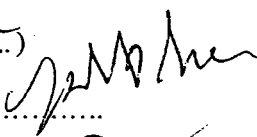
(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๐๕๗ ✓

๒๐.

(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

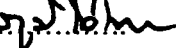
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 240 ✓

นางสาว อรุณี นรณรงค์

๑๓.

(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

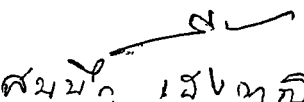
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 106 ✓

๑๕.

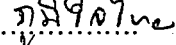
(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 100 ✓

๑๗.

(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 356 ✓

๑๙.

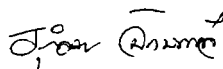
(นางสาว อรุณี นรณรงค์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค ๘๕

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 306 ✓

นาย พริ้ง นรณรงค์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล
บนหลักการความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับ
ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากรัฐ ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมใด ที่อาจ
มีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตน
หรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการ
พิจารณาของรัฐ นอกจากนี้การดำเนินการใดที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน รัฐต้อง
จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างทั่วถึงก่อนดำเนินการ อันเป็นการส่งเสริมให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ และระดับ
ท้องถิ่นตามมาตรา ๘๗ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นขั้นตอนหนึ่ง
ของวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ซึ่งบัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนและวิธีการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อ
ความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางหรือมีผลผูกพันด้านการค้า หรือการลงทุน
อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับมาตรา ๓๐๓ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้
กฎหมายดังกล่าวจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการดำเนินการจัดทำหนังสือสัญญาที่มีการ
ตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประชาชน
เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีผลผูกพันด้านการลงทุนมากกว่าที่ประเทศไทยผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงเรื่องมาตรการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขององค์การการค้าโลก หรือมีความแตกต่างหรือขัดแย้งกับบทบัญญัติที่มีอยู่ในกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของประเทศไทย ทั้งการลงทุนระยะสั้นและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(๓) มีผลผูกพันด้านทรัพย์สินทางปัญญามากกว่าที่ประเทศไทยผูกพันไว้ภายใต้ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าขององค์การการค้าโลก หรือมีผลขัดแย้งต่อพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่ประเทศไทยได้เป็นภาคีภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(๔) มีผลผูกพันด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลขัดแย้งต่อพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยเป็นภาคีภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ ในวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(๕) มีผลผูกพันด้านแรงงานที่ขัดแย้งต่อพันธกรณีของประเทศไทยที่มีภายใต้ความตกลงขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ในวันที่คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(๖) มีผลผูกพันที่ก่อให้เกิดพันธกรณีที่ขัดแย้งกับหลักการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ

(๗) มีลักษณะอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามการเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“หนังสือสัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง” หมายความว่า หนังสือสัญญาที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตาม (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗)

“หนังสือสัญญาที่มีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน อย่างมีนัยสำคัญ” หมายความว่า หนังสือสัญญาที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การใดที่เกี่ยวกับการจัดทำหรือดำเนินการตามหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่ได้ดำเนินการไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา ๖ ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำแผนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบโดยจัดทำเป็นแผนสี่ปี ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินตามที่บัญญัติในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ในแต่ละปีงบประมาณ ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำแผนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศประจำปี โดยให้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับนโยบายการดำเนินการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับของการดำเนินการ รวมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ และเมื่อสิ้นปีงบประมาณให้คณะรัฐมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลสัมฤทธิ์ของแผนการดำเนินการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศในปีนั้นเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้มีการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศซึ่งมิได้ระบุไว้ในแผนการดำเนินการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศที่เสนอต่อรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเสนอแผนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าวให้รัฐสภาทราบในทันทีและดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๗ ก่อนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้คณะรัฐมนตรีจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผล ความจำเป็น วัตถุประสงค์ สาระสำคัญและกรอบการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศนั้น ให้แก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยซึ่งศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบตามมาตรา ๑๘ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา ๒๐ พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะ

มาตรา ๘ ในการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว เมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับรายงานการศึกษาวิจัยตามมาตรา ๑๘ (๑) และรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามมาตรา ๒๐ (๑) แล้ว ให้คณะรัฐมนตรีเสนอรายงานดังกล่าวพร้อมทั้งกรอบการเจรจาเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบให้มีการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เริ่มดำเนินการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าวได้

มาตรา ๙ ในการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ คณะเจรจาจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศจะต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์เฉพาะด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม กฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และผู้แทนหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรอบการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศนั้นๆ

เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและสร้างความโปร่งใสในการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้นักวิชาการ ผู้แทนองค์กรประชาสังคม ผู้แทนภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย โดยการเสนอชื่อของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และมีผู้แทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา เข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา ๑๐ ระหว่างการเจรจาเพื่อจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดส่งข้อมูลตามความเหมาะสมให้แก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๑๑ ภายหลังเสร็จสิ้นการเจรจาหรือภายหลังการลงนามรับรองความถูกต้องของร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ก่อนการขอความเห็นชอบจากรัฐสภาให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ จัดส่งร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศให้แก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยตามมาตรา ๑๘ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ

ในกรณีที่ภายหลังเสร็จสิ้นการเจรจาหรือภายหลังการลงนามรับรองความถูกต้องของร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศปรากฏว่า ร่างหนังสือดังกล่าวมิได้มีลักษณะเป็นหนังสือสัญญาระหว่างประเทศอีกต่อไป การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปในการจัดทำหนังสือสัญญาดังกล่าวไม่ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ ให้คณะรัฐมนตรีจัดทำแผนป้องกันและมาตรการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมระหว่างผู้ที่ได้ประโยชน์กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาระหว่างประเทศและจัดส่งพร้อมกับร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้กับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยตามมาตรา ๑๘ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ

มาตรา ๑๓ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๓) และ มาตรา ๒๐ (๒) เสร็จสิ้น ในกรณีที่หนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนหรือผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม คณะรัฐมนตรีจะต้องกำหนดมาตรการป้องกัน รองรับ และเยียวยาผลกระทบจากการบังคับใช้หนังสือสัญญาระหว่างประเทศนั้นอย่างรวดเร็ว เหมาะสม และเป็นธรรม โดยระบุระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ก่อนเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

การพิจารณากำหนดมาตรการป้องกัน รongรับ และเยียวยาผลกระทบตามวรรคหนึ่ง จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย

มาตรา ๑๔ เมื่อร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีนำร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว เสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนการดำเนินการเพื่อให้หนังสือสัญญาระหว่างประเทศมีผลผูกพันประเทศไทยต่อไป

รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๕ หนังสือสัญญาระหว่างประเทศจะต้องมีฉบับภาษาไทยที่ใช้ลงนามอย่างเป็นทางการควบคู่กับฉบับภาษาอังกฤษ หรือฉบับภาษาของกลุ่มชาติ หรือภาษาที่ยอมรับของทุกฝ่าย

มาตรา ๑๖ เพื่อการตรวจสอบกระบวนการเจรจาในการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้มีนักวิชาการ ผู้แทนองค์กรประชาสังคม ผู้แทนภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสีย ร่วมเป็นกรรมการวิสามัญของรัฐสภาติดตามตรวจสอบการเจรจา การจัดรับฟังความคิดเห็น และการพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๗ ก่อนการดำเนินการเพื่อให้หนังสือสัญญามีผลผูกพัน ในกรณีที่กระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศได้มีการดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ประชาชนอาจยื่นคำร้องต่อศาลปกครองเพื่อพิจารณามีคำสั่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ระงับกระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาดังกล่าว จนกว่าจะมีการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

หากหน่วยงานใดดำเนินการเพื่อจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ โดยมีการดำเนินการใดอันฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติ และไม่ดำเนินการแก้ไขตามคำสั่งของศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานดังกล่าวต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว

หมวด ๒

การศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบในการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา ๑๘ ในกระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศจะต้องมีการศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบทั้งก่อนการเจรจา ระหว่างการเจรจา และภายหลังการเจรจาและบังคับใช้หนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยทำหน้าที่บริหารการศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยจะต้องจัดให้มีการศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาวิจัยเหตุผล ความจำเป็น วัตถุประสงค์ สาระสำคัญและกรอบการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ โดยให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยรายงานผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่ได้รับข้อมูลจากการศึกษาวิจัยและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อประกอบการชี้แจงของคณะรัฐมนตรีในการขอความเห็นชอบกรอบการเจรจาจากรัฐสภา ก่อนการดำเนินการเพื่อจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

(๒) จัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบในช่วงเวลาระหว่างการเจรจาตามความเหมาะสม และตามข้อมูลสำคัญที่ได้รับจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเจรจาและภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคม

(๓) จัดทำรายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศภายหลังการเจรจา และรายงานผลการศึกษาถึงความเหมาะสมและแนวโน้มประสิทธิภาพของแผนป้องกันและมาตรการเยียวยาแก้ไขผลกระทบที่คณะรัฐมนตรีจัดทำขึ้น เพื่อประกอบการจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา ๒๐ และการพิจารณาของรัฐสภา ก่อนการดำเนินการให้หนังสือสัญญาระหว่างประเทศนั้นมีผลผูกพันประเทศไทยตามมาตรา ๑๔

(๔) จัดทำรายงานประเมินผลตามมาตรา ๒๕

การศึกษาวิจัย รายงานผลการวิเคราะห์ และรายงานประเมินผลตามวรรคหนึ่งจะต้องเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย และกลุ่มประชาสังคมที่ดำเนินงานในกรอบการเจรจามีส่วนร่วมตามความเหมาะสม และเป็นไปอย่างอิสระปราศจากการแทรกแซงจากรัฐบาล หน่วยงานของรัฐ หรือพรรคการเมืองใดๆ และไม่มีการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ของรัฐกับผลประโยชน์ของผู้ศึกษาวิจัยไม่ว่าในช่วงเวลาใดของการบังคับใช้หนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

ในการจัดทำรายงานศึกษาวิจัยตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) จะต้องครอบคลุมถึงรายงานผลกระทบทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมที่จะมีต่อประเทศและประชาชน ตลอดจนผลกระทบที่จะมีต่อกฎหมายภายในของรัฐ และมาตรการทางกฎหมายที่จะป้องกันผลกระทบดังกล่าว และการจัดทำรายงานศึกษาวิจัยตาม (๒) (๓) และ (๔) จะต้องครอบคลุมถึงผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับภาคอื่นๆ และเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ สาระสำคัญและกรอบในการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยรายงานผลการศึกษาร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศและมาตรการรองรับต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามมาตรา ๒๐ พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่ได้รับร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศจากคณะรัฐมนตรี

ให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยนำเสนอผลการศึกษาร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศต่อรัฐสภา เมื่อคณะรัฐมนตรีเสนอร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

หมวด ๓

การจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

มาตรา ๒๐ ในกระบวนการเจรจาและทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ จะต้องจัดให้มีการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและสอบถามความคิดเห็นจากสาธารณชน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการเจรจา การลงนาม แก้ไข ให้สัตยาบัน หรือยกเลิกหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่บริหารการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง

การจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะต้องจัดทำอย่างน้อยในสองขั้นตอน ดังนี้

(๑) การจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการชี้แจงวัตถุประสงค์ สำระสำคัญและกรอบการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศของรัฐบาลเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการให้มีการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้แล้วเสร็จและรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับจากวันที่ได้รับข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

(๒) การจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศภายหลังการเจรจา หรือภายหลังการลงนามเพื่อรับรองความถูกต้องของร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศเพื่อประกอบการขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดำเนินการให้มีการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศให้แล้วเสร็จและรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา พร้อมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับจากวันที่ได้รับข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน หรือหกสิบวันนับจากวันที่ได้รับรายงานผลการศึกษาตามมาตรา ๑๘ (๑)

ขั้นตอนและวิธีการในการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะต้องกระทำโดยยึดหลักความโปร่งใสและเปิดเผยข้อมูล โดยคำนึงถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคของประชาชนและให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาแก้ไขร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา ๒๑ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล เอกสาร รวมถึงร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศให้แก่ประชาชนทราบล่วงหน้าก่อนการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

มาตรา ๒๒ ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำรายงานประมวลผลพร้อมทั้งเป็นผู้รายงานผลการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อรัฐสภา เมื่อคณะรัฐมนตรีนำร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

ในการจัดทำรายงานประมวลผลตามวรรคหนึ่ง ให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอความเห็นเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศว่าประเทศไทยควรทำหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศดังกล่าวหรือไม่ หรือเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ในประเด็นใด หรือเห็นควรจัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่น เพื่อประกอบการ พิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

หมวด ๔

การติดตามและตรวจสอบการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

มาตรา ๒๓ หนังสือสัญญาระหว่างประเทศฉบับใดที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาและมีผลผูกพัน โดยชอบด้วยกฎหมายจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาและพิมพ์เผยแพร่ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ การเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศฉบับนั้น

มาตรา ๒๔ เมื่อหนังสือสัญญาระหว่างประเทศฉบับใดมีผลผูกพัน โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าวจัดส่งเอกสารที่จัดทำโดยหน่วยงาน ของตนและเอกสารที่ได้รับจากคู่เจรจาทั้งหมดซึ่งเกี่ยวข้องกับหนังสือสัญญาไปจัดเก็บไว้ที่หอจดหมายเหตุ แห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนสามารถสืบค้นได้

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยบริหารจัดการจัดทำรายงานประเมินผลภายหลัง หนังสือสัญญาระหว่างประเทศมีผลบังคับใช้ ทั้งนี้ การจัดทำรายงานประเมินผลดังกล่าวจะต้องดำเนินการ อย่างน้อยทุกสามปีในช่วงระยะเวลาสิบสองปีแรกนับจากวันที่หนังสือสัญญาระหว่างประเทศมีผลใช้บังคับ หลังจากนั้นให้ทำรายงานประเมินผลอย่างน้อยทุกห้าปีจนกว่าหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าว จะสิ้นผลใช้บังคับ โดยให้เสนอรายงานประเมินผลนี้ต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูล ดังกล่าวต่อสาธารณะ

.....

.....

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดนิยามของคำว่า “หนังสือสัญญาระหว่างประเทศ” ที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ

๒.๒ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดทำแผนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศเสนอต่อรัฐสภา และกำหนดหน้าที่ให้คณะรัฐมนตรีจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับ เหตุผล ความจำเป็น วัตถุประสงค์ สาระสำคัญและกรอบการเจรจาหนังสือสัญญาระหว่างประเทศนั้น ให้แก่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยซึ่งศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น และสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะ และเมื่อคณะรัฐมนตรีได้รับรายงานการศึกษาวิจัยและรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้ว ให้เสนอรายงานดังกล่าวพร้อมทั้งกรอบการเจรจาเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

๒.๓ เมื่อร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีนำร่างหนังสือสัญญาระหว่างประเทศดังกล่าวเสนอขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนการดำเนินการเพื่อให้หนังสือสัญญาระหว่างประเทศมีผลผูกพันประเทศไทยต่อไป

๒.๔ กำหนดให้ประชาชนอาจยื่นคำร้องต่อศาลปกครองในกรณีที่กระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศใดมีการดำเนินการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ศาลปกครองพิจารณามีคำสั่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข โดยให้ระงับกระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาดังกล่าวจนกว่าจะมีการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๒.๕ กำหนดกระบวนการจัดทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศโดยให้มีการศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบทั้งก่อนการเจรจา ระหว่างการเจรจา และภายหลังการเจรจาและบังคับใช้หนังสือสัญญา ระหว่างประเทศซึ่งกำหนดให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ทำหน้าที่บริหารการศึกษาวิจัยข้อมูลและผลกระทบอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง ทั้งนี้ การจัดทำรายงานการศึกษาวิจัยจะต้องครอบคลุมถึงรายงานผลกระทบทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อมที่จะมีต่อประเทศและประชาชน ตลอดจนผลกระทบที่จะมีต่อกฎหมายภายในของรัฐ รวมทั้งผลกระทบต่อความผูกพันกับภาคีอื่น ๆ และเผยแพร่รายงานการศึกษาวิจัยดังกล่าวสู่สาธารณะ

๒.๖ กำหนดกระบวนการเจรจาและทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ โดยจัดให้มีการจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อรวบรวมและสอบถามความคิดเห็นจากสาธารณชนเพื่อนำไปใช้เป็น

ข้อมูลประกอบการพิจารณาในการเจรจา การลงนาม แก้ไข ให้สัตยาบัน หรือยกเลิกหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ โดยให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่บริหารการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง ทั้งนี้ ขั้นตอนและวิธีการในการจ้ดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จะต้องกระทำโดยยึดหลักความโปร่งใสและเปิดเผยข้อมูล โดยคำนึงถึงสิทธิในการมีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคของประชาชน และให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาแก้ไขร่างหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ

๒.๗ กำหนดให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย บริหารการจ้ดทำรายงานประเมินผล ภายหลังหนังสือสัญญาระหว่างประเทศมีผลบังคับใช้ โดยให้เสนอรายงานประเมินผลนี้ต่อคณะรัฐมนตรี และรัฐสภา พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะ
